גבי יום מוב שדסתם לן תנא כרבי יהודה

דתנן מאין מבקעין עצים מן הקורות ולא

מז הקורה שנשברה ביום מוב מוקים לה

לב"ה כרבי יהודה מכדי מאן סתמיה למתני'

רבי מאי שנא בשבת דסתם לן כר' שמעון

ומאי שנא ביו"מ דסתם לן כר' יהודה אמרי

םתם בחמירא ולא אתי לזלזולי בה פתם בי

לן כרבי שמעון דמיקל יום מוב דקיל ואתי

לזלזולי ביה סתם לן כרבי יהודה דמחמיר

במאי אוקימתא בתרנגולת העומדת לגדל

ביצים ומשום מוקצה אי הכי אדמפלגי בביצה

לפלגו בתרנגולת להודיעך כחן דב"ש

דבנולד שרי ולפלוגי בתרנגולת להודיעד

כחז דבית הלל דבמוקצה אסרי וכ"ת ייכח

דהתירא עדיף ונפלוג בתרוייהו תרנגולת

העומרת לגדל ביצים היא וביצתה ב"ש

אומרים תאכל וב"ה אומרים לא תאכל אלא

אמר רבה לעולם בתרנגולת העומדת לאכילה

יוביום מוב שחל להיות אחר השבת עסקינן 3

ומשום הכנה וקסבר רבה כל ביצה דמתילדא

האידנא מאתמול גמרה לה פורבה למעמיה

דאמר רבה מאי דכתיב יוהיה ביום הששי

והכינו את אשר יביאו חול מכין לשבת

וחול מכין ליום טוב דואין יו"ט מכין לשבת

ואין שבת מכינה ליום טוב א"ל אביי אלא

מעתה יו"ם בעלמא תשתרי הגזרה משום

יו"ט אחר השבת שבת דעלמא תשתרי

גזרה משום שבת אחר יום טוב ומי גזרינן

והא תניא יהשוחם את התרנגולת ומצא

בה ביצים גמורות מותרות לאכלן ביום

מוב ואם איתא ליגזר משום הגך דמתילדן

ביומיהן א"ל ביצים גמורות ובמעי אמן מילתא

דלא שכיחא היא "ומילתא דלא שכיחא לא

גזרו בה רבנן רב יוסף אמר גזרה יימשום פירות

הנושרין א"ל אביי יפירות הנושרין מעמא מאי

ד"ה ונפחתו. ב) שבת הנו.

לקמן לא., ג) ולקמן לה:],

במום' ד"ה אמר רבהן.

ו) לקמן ו: ותוספת' פ"אז,

ן) ועירובין סג: וס"כן, ת) (שם לע:), עו ושמות

טון, י) [לקמן ג.ן, כ) [ויקרא

ית). ל) וטייו דתום' יבתוח

מב: ד"ה סתסן, מ) ונ"ל

ביו"טן, כ) ועי" בתוס" עירובין עב: ד"ה כח

להתיכח). כ) ופסחים מו:1.

ע) ולשין מיותרן, ב) וועי׳

מוספות עירובין לח: ד"ה

יאין ופסחים קטו. ד"ה מהן,

ד) וברכות ה) עירובין לח: ווע"ם ל א מיי׳ פ״ב מהלכות יו"ט הלכה יב סמג לארו עה טוש"ע א"ח סי

ת מיים מים מם כלי יו סמג שם טוש"ע א"ח

מי תלה מעיף ד: ב ד מיי שם הלי יט סמג שם טוש"ע א"ח סי' מקג סעיף א וסי' תקיג סעיף ה וסי' חקכו :ה סעיף

ה מיי׳ שם טוש"ע א"ח מי׳ מקיג סעיף א: ר מיי׳ שם טוש״ע ח״ח מי׳ שכב סעיף א ב: ב ז מיי׳ פכ״ח מהלכות שבת הלי ז סמג לאוין

רבינו חננאל

מה טוש"ע שם סעיף ג:

ואקשינן נמי אהא, [ו]מאי שסתם המשנה, רסתם לן ביו"ט חילוף מה שסתם לנו ופרקינן יו"ט קיל להו לבני אדם, דהא אופיז ומכשליז כו ועושיו בו כל צרכי אוכל נפש ונ"א: דהא אופיו ומבשלין וכל צורך אוכל נפש עושין ביום טוב], ואי שרית להו מוקצה אתו לזלזולי ביה, לפיכך החמיר וסתם לן לחומרא, אבל שבת דתמיר להו. בגון חתיכת דילועין לפני בהמה. וכגוז נבלה לפני זכלכים וכיוצא בהן, א אתו לזלזולי בה. משום הכי לא (איתמר) אחמר] בה אלא שנאה מהלכה המסורה בידמ. אקשינן על רב נחמן, מאי אוקימתא למתניי: :תרנגולת העומדת לגדל יצים ומשום מוקצה, דמפלגי בביצה, נפלגי תרנגולת גופה. דהיא יתה מוכנת מאתמול יצים. אלא אמר רבה יעולם בתרנגולת העומדת יחל [להיות] אחר השכת נסקינן, ומשום הכנה. דאידנא מאתמול גמרה יה, ורבה לטעמיה דאמר יניאו. זנ״א: דאמר רכה וייה ביום הששי והכינון היל מכין לשבת, וחול מכין ליו"ט, ואין שכת כנין לשבת. אי הכי יוט לחודיה תשתרי, ר: יוסף אמר גזירה כיצה שנולדה ביו"ט משום פירות שנשרו מי האילן ביום טוב. ש.ולדה ביום טוב יאמר הוואה כשם שהביצה

מותרת, כך פירות שנשרו מן האילן מותרין. א"ל

אביי ופירות שנשרו מן

הצילן משום מאי אסורין,

גבי שבת רסתם לן תנא כרבי שמעון. לותיתה והא הוי סתס ואח"כ מחלוקת דהא פליג ר' יהודה במתניחין ואמר אם לא נתנבלה בערב שבת אסור ואין הלכה כסתם דכי האי גונא חשיב סתם ואח"כ מחלוקת בפרק יש נוחלין (ב"ב דף קכב: ושם) גבי מלתיה

דרבי יותנן בן ברוקה דפריך סתם ואחר כך מחלוקת היא וי"ל דהתם סמיך אועוד מאי אלא דפריך בתר הכי וכן פירש שם בקונטרם אבל לעולם מהני הסתם להיות רבים והוי רבים רבי שמעון והוי יחיד רבי יהודה ° והלכתא כרבים כת"ק דהיינו רבי שמעון וא"ת גבי שבת נמי סחס לן כרבי יהודה כי האי דתנן (שבת דף מד.) מטלטלין נר חדש אבל לא ישן ור׳ שמעון מתיר והואיל ואוסר מוקלה מחמת מיאוס כל שכן מחמת איסור דהכי אמרינן התם וי"ל דהאי סתמא עדיפא הואיל ונשנית משנה בסתם לבסוף פרק מי שהחשיך (שם דף קנו: ושם):

מוקים לב"ח כר"ש. וקשה דמחי אולמיה דהאי סתמא מהאי סתמא וי"ל דבעדיות לא תני לה מקולי ב"ש וחומרי ב"ה:

אין מבקעין עצים לא מן הקורות ובו'. לא מייתי מרישא דאין מבקעין קורות דהא מיירי בקואר של קורות דהוי מוקלה מחמת חסרון כים ובהא כ"ע מודו אפי' ר' שמעון אלא מייתי מסיפא דלא מן הקורה שנשתברה וא"ת והא ר' שמעון אינו מתיר אלא ביושב ומלפה (לקתן ל:) וי"ל דה"נ הואיל ונשתברה מובשבת מסתמא היתה רעועה מאתמול והוי כיושב ומלפה מתי תשבר קורתו ומהיה ראויה להסקה:

וכ"ת כח דהתירא עדיף. פי׳ הקונט׳ לכך כח דהתירא עדיף כשחדם מתיר סומך על שמועתו ולריך להביא ראיה לדבריו אבל איסורא אדם יכול להחמיר עליו בלא טעס: ונפלוג בתרוייהו. תימה ובכל מקום דקאמר כח דהיתרא עדיף לפרוך הכי טוי"ל דהכי פריך ונפלוג בתרוייהו שלא יאריך משום כך ויאמר היא ובילחה אבל בעלמא

לא שייך: והיה ביום חששי וגו'. פרש"י וע"כ בא לאשמועין דאפילו הכנה בידי שמים (ג) ביצה אסורה דאי משום הכנה בידי אדם כלומר שיאפו ויבשלו מבעוד יום הא בהדיא כחיב את אשר תאפו אפו אלא הזמנה בפה קאמר ואין י"ט מכין לשבת כו' ואין שבת מכין לי"ט מכ"ש דכיון דחין י"ט מכין לשבת כ"ש דחין שבת מכין לי"ט והקשה רש"י אם כן בילה שנולדה באחד בשבת או לאחר י"ט תחסר מכ"ש דשבת וי"ט לא מכינין אהדדי כ"ש דלא מכינין אחול ותירן דלגבי סעודת חול לא לריך הכנה דאין סעודת חול חשובה אך תימה הואיל והכנה דאורייתא היאך אופין ומבשלין מי"ט לשבת וכ"ת ע"י ערובי תבשילין וכי אתי תקנתא דרבנן וליעקר הכנה דאורייתא ונראה ליישב דרבה גופיה אזיל לטעמיה סדאים ליה הואיל ואי מקלעי אורחין חזי ליה השתא נמי חזי ליה ואפילו לדידן ניחא דכל דבר אפוי ומבושל לא שייך ביה הכנה שאינו מחוסר רק תקון בעלמה דמעיקרה הוה חזי ליה רק גבי בילה שהוה דבר חדש שלא היתה בעולם ולא היתה ראויה כלל מעיקרא ש(ולאפות ולבשל תקוני מלתא בעלמא) חימה דכאן משמע שהמן לא היה

יורד בי"ט כדפי רש"י הששי הראוי להכנה וזהו בחול והא אמר ויברך ויקדש ברכו במן וקדשו במן שבשבת לא היה יורד מן אבל בי"ט היה יורד וי"ל דמדרשים חלוקין כדאיתא במדרש (מכילתא פי בשלח) שבת לא יהיה (שמות מו) לרבות יום הכפורים לא יהיה בו לרבות י"ט שלא היה יורד בהן מן ועי"ל דאפי׳ היה יורד בי"ט מ"מ בי"ט שחל להיות בע"ש לא היה יורד מדכתיב קרא בו ביום הששי ולא כתיב ששי משמע הששי המיוחד שהוא ראוי להכנה ולא בששי שהוא, יישטש: בגדר משום הגך דמתידרן ביומיהן. ואין זה גזרה לגורה דמותר לאוכלן בי"ע משמע אפילו ביום טוב דלאחר השבת: מלתא רדא שביחא היא. וקשה דלמא אם לא שחטה היתה נולדת היום ואם כן מאתמול גמרה לה ותאסר בלא גורה מספק וי"ל דמאחר דלא נולדה ע"י כך לא חשיב גמר ובירושלמי פליג בהא:

דמכן אין מכקטין עלים. בי"ט לא מן הקורות הסדורות זו על גב זו בקרקע ועומדות לבנין: ולא מן הקורה שנשברה בי"ע. ואע"פ שעומדת מעכשיו להיסק הואיל ובין השמשות לאו להכי קיימא כיון דחתקנאי לבין השמשות אתקנאי לכולי יומא. אלמא אית לן מוקנה

ביום טוב הלכך מוקי רב נחמן למתני׳ דאיירי ביום טוב ובית הלל כר' יהודה ובעומדת לגדל בילים ומשום מוהלה: מחן מתם לן למתני' ר'. הוח סדר המשנה וכשראה דברי חכם וישרו בעיניו שנאן סתם ולא הזכיר שם אומרו עליהן כדי שלא יהו שנויין מפי יחיד ונרחין כחילו נשנו מפי המרובים ויעשו כמותן: ולא אתי לולוולי בה. אי מקילין בה חדא קולא לא אתי לאקולי בה טפי: דהתירא עדיף ליה. טוב לו להשמיענו כח דברי המתיר שהוא סומך על שמועתו ואינו ירא להתיר אבל כח האוסרין אינה ראיה שהכל יכולין להחמיר ואפילו בדבר המותר: ומשום הכנה. (6) דאסרי לה ב"ה כדמפרש ואזיל: דכל בינה דמתילדה ההידנה מהתמול גמרה לה. ואף על גב דבידי שמים הוא אסור דבעינן כל סעודות שבת וסעודות יום טוב שיהו מזומנות ומוכנות מבעוד יום של חול: ורבה. דאסר בהכנה שאינה בידים ממש: לטעמיה דאמר רבה. בפסחים (דף מו:) ויליף מהכא דמוקלה דאורייתא: והכינו. והזמינו כגון מכאן אני אוכל למחר דאי משום הכנה בידים ולומר שיאפו ויבשלו מבעוד יום בהדיא כתיב את אשר תאפו אפוש אלא הזמנה בפה החמר וכתיב ביום הששי וסתם ששי חול הוא ואחשבה רחמנא לסעודת שבת שיזמיננה מבעוד יום ובחול: ואין יום טוב מכין לשבת. ויום טוב נמי קרוי שבת ובעיא סעודתו הזמנה והומנתה בחול. אבל סעודת חול לא חשיבא ולא שייכא בה הזמנה הלכך באחד בשבת בעלמא לית לן למיסר בילה שנולדה ביה משום דאתכן בידי שמים דקעודת חול לא אלרכה רחמנא

זמון מבעוד יום דלא שייך בה גזרה מוקנה: יום טוב בעלמה. שחינו אחר שבת: שבת דעלמה. שאינו אחר יום טוב: תשתרי. לגמוע בילה חיה שנולדה בו: ומי גורינן. ומי אחמור רבנן בבילה למגזר התירת משום איסורת: [והתנית וכו"]. וא"ת הויא לה גורה לגורה דהנך דמחילדין ביומיהם נמי אינן אסורות אלא משום גזרה דיום טוב אחר השבת חריץ הא מני לאוקומי ביום טוב אחר השבת דהשתא איכא למיגזר אטו הנך דמתילדין ביומיהם ואשמועינן הך מתני׳ דאפי׳ בי"ט אחר השבת מותרות הואיל ואינם נולדות ומשום הנך דמתילדן ליכא למגזר דמילתא דלא שכיחא הוא בשם רבינו. והא דאמרינן בכולי הש"ס" שאין גוזרין גורה לגורה מהאי קרא נפקא ושמרתם את משמרתי?) עשו משמרת כלומר גזרה למשמרתי לחורתי ולא משמרת למשמרת שלא יעשו גורה לגורה: ואין י"ע מכין לחברו לא גרסינן במלתיה דרבה דהא קרא קא דריש ושני ימים רלופים בתורה לא אשכחן דמספיקא עבדינן להו: רב יוסף אמר. טעמא דבילה בחרנגולת העומדת לאכילה וכדאוקימנא ובית הלל דאסרי משום פירות הנושרין מן האילן בשבת. וקא סלקא דעתך השתא גורה היא משום פירות הנושרין דלא נכלינהו דהא נמי לפירות הנושרין מן האילן דמיא שאף זו פרי הנושר:

תורה אור השלם ו. והיה ביום הששי והרינו את אשר יריאו והיה משנה על אשר לקטו יום יום: שמוה טז ה

הגהות הב"ח רש"ר ד"ה ומשום (6) הכנה חוא דאסרי: (ב) תום' ד"ה והיה וכו'

בידי שמים דהיינו בילה:

גליון הש"ם גמ' ובי"מ לאחר שבת למשום טםסינו. סיינו גזירה אטו י"ט אחר שנת. רשב"א בשבת דף קמט ע"ח ד"ה הכח במרחה של מתכת: תום' ר"ה גבי שכת וכו' והלכתא כרבים. עיין יבמות דף מכ ע"ב תום׳ ד"ה סתם ודף (מו) [מד] ע"ל חוס' ד"ה

מוסף רש"י אין מבקעין עצים מן

החורות המוחלות וסדורית לננין, ולא מן הקורה. שנשברה ומהשתא להסקה קיימא השמשות לא איתכן להכי

מבת קוד.

ויתלוש